

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja

ECO/190
"Struktūrpolitika un
kohezijs"

Briselē, 2007. gada 9. janvārī

Ekonomikas un monetārās savienības, ekonomiskās un sociālās kohezijs specializētās nodaļas

ATZINUMS

par tematu

"Struktūrpolitikas īstenošanas sekas un ietekme uz Eiropas Savienības kohezijs"

Ziņotājs: *DERRUINE* kgs

Eiropas Parlaments saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 262. pantu 2006. gada 20. jūlijā nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

"Struktūrpolitikas īstenošanas sekas un ietekme uz Eiropas Savienības kohēziju".

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Ekonomikas un monetārās savienības, ekonomiskās un sociālās kohēzijas specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2006. gada 7. decembrī (ziņotājs: *DERRUINE* kgs).

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja ... plenārajā sesijā, kas notika ... gada ... (... sēdē), ar ... balsīm par, ... balsīm pret un ... atturoties, pieņēma šo atzinumu.

*

* *

1. Secinājumi un ieteikumi.

- 1.1 Šis izpētes atzinums izstrādāts, atsaucoties uz Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja 2006. gada 20. jūlija vēstuli, kurā EESK izteikts lūgums sniegt ieguldījumu EP ziņojuma par struktūrpolitikas īstenošanas sekām un ietekmi uz ES kohēziju sagatavošanā.
- 1.2 EESK atzīmē, ka saskaņā ar Līgumu (2., 158. un 159. pants) kohēzijas mērķi ir jāiekļauj ne vien struktūrpolitikā, bet arī visās pārējās politikās. Šo nepieciešamību uzsvēra arī Eiropadomes 2006. gada marta sanāksmē.
- 1.3 Komiteja uzskata, ka kohēziju nevar vērtēt tikai IKP izteiksmē. Tādēļ tā aicina izmantot "plašākus kohēzijas rādītājus papildus IKP [iekļaujot] tādu rādītājus kā nodarbinātības un bezdarba līmenis, sociālās aizsardzības līmenis, vispārējās nozīmes pakalpojumu pieejamības līmenis utt."
- 1.4 Valstu nacionālajās reformu programmās Lisabonas stratēģijas īstenošanai un Kopienas Lisabonas programmā, kā arī Komisijas ietekmes analizēs un ierosinātajās integrētajās vadlīnijās vairāk uzmanības būtu jāpievērš kohēziju nostiprinošiem pasākumiem, tostarp tās teritoriālajai dimensijai.
- 1.5 Struktūrfondi un Kohēzijas fonds deva redzamu ieguldījumu Lisabonas stratēģijas īstenošanas agrīnajā posmā visos aspektos: izaugsme, kohēzija, vairāk un labākas darbavietas, vides ilgtspējība utt. Tie palīdzēja nostiprināt Eiropas sociālo modeli.
- 1.6 Neapšaubāmi nozīmīgs ir minēto fondu ieguldījums mazāk attīstīto valstu/ reģionu nodarbinātības, izaugsmes un infrastruktūru līmeņa izlīdzināšanā; tie radīja sviras efektu,

veicināja vietēja līmeņa partnerattiecību (*grassroots partnerships*) principa izveidi, palīdzēja noteikt vietējām pašvaldībām zināmu disciplīnu un vairot ES atpazīstamību.

- 1.7 Struktūrpolitika veicina arī iekšējā tirgus attīstību, īstenojot ar struktūrfondu izmantošanu saistītus projektus un tādējādi radot tirdzniecības plūsmu un darbavietas, kuras bez ES pasākumu "katalizatora efekta" visticamāk netiktu radītas.
- 1.8 Neraugoties uz minēto, EESK vēlas atgādināt, ka vispārēja vienprātība, kas iepriekš valdīja jautājumā par struktūrpolitiku (instrumenti, līdzekļu apropriējumi utt.) kopā ar iekšējo tirgu un EMS pēdējo gadu laikā ir mazinājies.
- 1.9 Laika gaitā izveidojās zona, ko mēdz dēvēt par "pentagonu" un kas ietver Londonu, Hamburgu, Minheni, Milānu un Parīzi; tā aptver 20% no ES teritorijas, 40% tās iedzīvotāju un 50% resursu, un darbojas kā citu ES reģionu virzītājspēks. Ņemot vērā nesen notikušo un turpmāk plānoto ES paplašināšanos, ir jāapsver iespēja veicot citus dinamiskus reģionālos centrus visā ES teritorijā.
- 1.10 Nepieciešama arī infrastruktūra, kas savstarpēji savienotu šādus centrus, kā arī nodrošinātu pilsētu centru savienojumu ar apkārtējām lauku teritorijām. Diemžēl finanšu perspektīvās paredzētais budžeta samazinājums un Stabilitātes un izaugsmes pakta izraisītie ierobežojumu apgrūtina šādu modernizāciju.
- 1.11 EESK uzskata, ka ir jāizvērtē Stabilitātes un izaugsmes paktā iekļautie budžeta kritēriju un to ietekme uz Eiropas komunikāciju tīkliem, it īpaši uz iztrūkstošajiem posmiem, ņemot vērā, ka projektiem, kuri var pretendēt uz ES finansējumu, nepieciešams valsts līdzfinansējums.
- 1.12 Komiteja atkārtoti atgādina par ierosinājumu uzlabot struktūrfondu līdzekļu veidošanas mehānismu un aicina izbeigt neizmantoto ES budžeta apropriāciju atmaksāšanu dalībvalstīm, kā rezultātā tiek samazināts dalībvalstu ieguldījums.
- 1.13 EESK atkārtoti atgādina par Komisijai izteikto ierosinājumu izstrādāt (1) priekšlikumus, koros ietverti dalībvalstīm saistoši noteikumi attiecībā uz sociāli profesionālo organizāciju līdzdalību struktūrpolitikās un (2) norādes attiecībā uz konsultāciju procesu dalībvalstīs. Komiteja uzskata, ka dalībvalstīm ir jāsniedz skaidrojums par to, kā tās organizē informācijas apmaiņu, ievērojot partnerības principu koordinācijas komiteju darbā.
- 1.14 EESK aicina Eiropas Parlamentu sniegt atbalstu, lai nodrošinātu, ka šis atzinums tiek ņemts vērā, Komisijai iesniedzot dokumentu par ES budžeta reformu 2008/2009. gadā un turpmākajās pārdomās par ES nākotni un reģionālās politikas ieguldījumu.

2. Kohēzijas jēdziens Līgumos un tā būtība.

- 2.1 Jau kopš 1957. gada Romas Līgumā tika izvirzīts mērķis "mazināt starp dažādiem reģioniem pastāvošās atšķirības un mazāk attīstīto reģionu ekonomisko atpalicību". Savukārt Amsterdamas līgumā minēta "līdzsvarota un ilgtspējīga attīstība kā viens no Eiropas Kopienas pamatprincipiem". Šis mērķis minēts arī 158. pantā "Lai veicinātu vispārēju harmonisku attīstību, Kopiena izstrādā un veic darbības, kas stiprina tās ekonomisku un sociālu kohēziju. Kopiena jo īpaši tiecas mazināt būtiskas dažādu reģionu attīstības līmeņa atšķirības un mazāk attīstīto reģionu vai salu, tostarp lauku apvidu, atpalicību".
- 2.2 159. pantā noteikts, ka "dalībvalstis īsteno un koordinē ekonomikas politiku tā, lai turklāt sasniegtu 158. pantā izvirzītos mērķus". Nosakot un īstenojot Kopienas politiku un rīcību, kā arī ieviešot kopējo tirgu, Kopiena ņem vērā un palīdz sasniegt 158. pantā izvirzītos mērķus. Kopiena palīdz sasniegt šos mērķus, arī rīkodamās ar struktūrfondu (Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda Virzības nodaļas; Eiropas Sociālā fonda; Eiropas Reģionālās attīstības fonda), Eiropas Investīciju bankas un citu finanšu instrumentu starpniecību".
- 2.3 Šajā sakarā svarīgi atzīmēt, ka saskaņā ar Līgumu, kohēzijas mērķi būtu jāsekmē ar visu politiku palīdzību, nevis tikai balstoties uz struktūrpolitiku. Šo apgalvojumu Eiropadome atkārtoti izteica 2006. gada marta sanāksmē¹.
- 2.4 Pirms šā jautājuma tālākas izskatīšanas būtu lietderīgi skaidrot "kohēzijas" jēdziena būtību. Kohēzija bieži vien tiek uztverta kā IKP rādītājs uz vienu iedzīvotāju. Tādējādi Komitejas atzinumā "Kopienas politiku ietekme uz ekonomisko un sociālo kohēziju"² tika ierosināts izstrādāt pārskatāmāku kohēzijas rādītāju, kur līdzās IKP būtu ietverti arī tādi parametri, kā nodarbinātības un bezdarba līmenis, sociālās aizsardzības līmenis, vispārējās nozīmes pakalpojumu pieejamības pakāpe u.tml."
- 2.5 Konstitucionālā līguma projektā ieviests jauns kohēzijas politikas teritoriālās dimensijas jēdziens. Minētais kohēzijas aspekts līdz šim nav pietiekami ņemts vērā, neraugoties uz Eiropas Telpiskās attīstības perspektīvas (ETAP) pieņemšanu. ETAP sniedz ļoti vērtīgu informāciju, un ir paredzams, ka to aktualizēs Vācijas prezidentūras laikā, lai ņemtu vērā nesenās un turpmāk plānotās ES paplašināšanas.
- 2.6 Saskaņā ar Padomes neformālajā sanāksmē par teritoriālās kohēzijas jautājumiem izdarītajiem secinājumiem³ minētā teritoriālā dimensija būtu jāiekļauj valstu ar Lisabonas stratēģiju saistītajos nacionālajos reformu plānos, kā arī Kopienas Lisabonas programmā, turklāt

1 70. punkts.

2 OV C 10, 14.01. 2004, 92. lpp.

3 Prezidentūras secinājumi, ES Ministru padomes neformāla sanāksme teritoriālās kohēzijas jautājumos, 20.-21.05.2005 (2.3. punkts).

Komisijai tā vēl vairāk jāņem vērā ne vien integrētajās vadlīnijās, bet arī ietekmes analizēs, kur prioritāte līdz piešķirta tikai konkurētspējas kritērijam, tādējādi kavējot citu problēmu risināšanu.

3. Kādēļ strukturpolitika, un kādai tai jābūt?

- 3.1 Izstrādājot Romas līgumu 1957. gadā, sešām valstīm bija skaidra pārliecība, ka lai panāktu ekonomikas integrāciju, ir nepieciešama stratēģisko nozīmīgo ogļu un tērauda sektoru pārstrukturēšana. Līdz ar to, lai mazinātu šo rūpniecības pārmaiņu izraisītās sekas, šis valstis sekmēja Eiropas Sociālā Fonda (ESF) izveidi, finansējot atbalsta sistēmas pieņemšanai darbā un mācību pasākumus.
- 3.2 Pēc pirmā paplašināšanās viļņa sešām dibinātājvalstīm pievienojās valstu grupa ar zemāku labklājības līmeni un, pēc satricinājumiem naftas tirgū, kam sekoja nopietna ekonomiskai krīze, 1975. gadā Pēc īpaša Apvienotās karalistes, kur tajā laikā notika ievērojuma rūpniecības pārstrukturizācija, lūguma tika izveidots Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF). To pārskatīja 1988. gadā (un tālāk izstrādāja 1994. gadā) un tā mērķis bija papildināt ESF un ELVGF virzības daļas darbību un sniegt finansiālu atbalstu mazāk attīstītiem reģioniem, proti, veicot izdevīgas investīcijas ilgtspējīgu darba vietu radīšanai un saglabāšanai, īstenojot infrastruktūras projektus, sniedzot palīdzību VMU, sekmējot tehnoloģiju pārņemšanu, attīstot finansēšanas instrumentus, tieši atbalstot ieguldījumus, atbalstot vietējās pakalpojumu sistēmas u.c.
- 3.3 Astoņdesmito gadu vidum raksturīgs jauns paplašināšanas process, pievienojoties jaunām, vēl stiprināmām demokrātijām. Eiropas politikas noteicēju vēlme bija panākt šo jauno valstu līdzvērtīgu attīstību jau esošajām dalībvalstīm, un viņi bija gatavi finansiāli solidarizēties, divkāršojot struktūrfondi (kā arī ELVGF virzības daļai, agrākajam 5b mērķim) piešķirtos budžeta līdzekļus. Ekonomiskā un sociālā kohēzija tika iekļauta Līguma mērķos, un konverģences sekmēšanas nolūkā tika divkāršots reģionālajai politikai piešķirtais finansējums. Viņu redzējuma pamatā bija ideja, ka attīstības izlīdzināšanai būtu jānotiek nevis sociālā dempinga veidā, bet gan saskaņā ar *acquis communautaire* un reģionālas attīstības programmām, kurās iesaistīti sociālie partneri. Gūta arī atziņa, ka brīvā tirgus principa piemērošana pati par sevi neradīs tādu kohēziju, kādu iecerējuši tās iedibinātāji un ka kohēzijas sasniegšanai nepieciešama valsts iejaukšanās ar mērķi panākt reģionu līdzsvarotību. Kohēzijas politika tiek īstenota kopš 1988. gada. Tās mērķis — izlīdzināt dažādu ES reģionu attīstības līmeni. Tās mērķis ir mazināt spriedzi un atšķirības, kas rodas, valstīm cenšoties ievērot EMS noteikumus.
- 3.4 No iepriekšējās rindkopās izklāstītā izriet, ka struktūrfondi un Kohēzijas fonds bija pietiekami efektīvi Lisabonas stratēģijas visu aspektu (izaugsme, kohēzija, vairāk un labākas darbavietas, vides ilgtspējība utt.) īstenošanas sākotnējā posmā.

- 3.5 Kohēzijas fondu izveidoja 1994. gadā. Saņēmēji pretēji ERAF īstenotajai politikai vairs nav reģioni, bet gan valstis. Konkrēti, tas bija paredzēts valstīm, kurās NKI uz vienu iedzīvotāju nepārsniedz 90% no Kopienas vidējā rādītāja, kā arī vides un transporta infrastruktūras projektu finansēšanai.
- 3.6 Eiropas Komisijas finanšu plāna 2007. — 2013.g. izstrādes procesā komisārs *Barnier* kgs brīdināja, ka ņemot vērā 2004. gadā notikušās Eiropas apvienošanās rezultātā pieaugušās atšķirības, struktūrpolitikām piešķirtais finansējums nedrīkst būt mazāks par 0,45% no ES IKP, pretējā gadījumā kohēzija tiktu apdraudēta. Visbeidzot tika izdevumu budžets tika noteikts 0,37% apmērā no IKP⁴, ko Komiteja vērtēja kā nepieņemamu. Valdības apliecināja savu nevēlēšanos atjaunot solidaritātes centienus jauno dalībvalstu atbalstam.
- 3.7 Šis nelielais ieskats vēsturē atspoguļo vēl pirms dažiem gadiem dominējušo vēsturiski radīto vienprātību un mērķi panākt struktūrfondu attīstību (to darbības apjoma un koncepcijas ziņā) atkarībā no ES uzdevumiem (iekšējā tirgus pilnveidošana, vienota valūta, jaunu valstu uzņemšana). Jāatzīmē, ka šī vienprātība bija visu Eiropas iestādēs pārstāvēto politisko grupu vienojošs elements. Šīs vienošanās netieša laušana neviļus liek aizdomāties par izteikti retorisku jautājumu, proti, "Eiropas sociālā modeļa" nozīmi.

4. Struktūrfondu un kohēzijas fonda ietekme.

- 4.1 Grūti paredzēt struktūrpolitiku ietekmi uz kohēziju, ņemot vērā *Eurostat* sniegto statistikas rādītāju periodisku neatbilstību datus par IKP vai nodarbinātību NUTS-2 un NUTS-3 līmenī. Līdz ar to no brīža, kad tiek veikts ES līdzfinansētais ieguldījums, līdz brīdim, kad projekts kļūst funkcionāls un rentabls, iespējams laika intervāls vairāku gadu — līdz pat desmit gadu garumā. Šī problēma nebūt nenozīmē, ka struktūrfondi ir neefektīvi īstermiņā.
- 4.2 *"Laikā no 1994. gada līdz 2001. gadam kohēzijas valstīs, pat atskaitot Īriju, IKP pieaugums uz vienu iedzīvotāju par 1% pārsniedza ES vidējo rādītāju (3% salīdzinājumā ar 2%) un visās šajās valstīs, izņemot Grieķiju, ekonomiski aktīvo iedzīvotāju īpatsvars palielinājās ievērojami straujāk nekā vidēji ES. Turklāt Grieķijā un Īrijā darbaspēka produktivitātes kāpums šajā laika posmā divas reizes pārsniedza ES vidējo rādītāju, arī Portugālē šie rādītāji ievērojami pārsniedza ES vidējos rādītājus.⁵"*
- 4.3 *"Spānijā 1999. gadā IKP bija par aptuveni 1,5% lielāks nekā tad, ja intervences pasākumi netiktu īstenoti, savukārt Grieķijā — par vairāk nekā 2% lielāks, Īrijā aptuveni par 3% un Portugālē vairāk nekā par 4,5%. Tiek lēsts, ka intervences pasākumu īstenošanas rezultātā Vācijas jaunajās federālajās zemēs IKP pieaugs par aptuveni 4%.⁶"*

4 "Ceturtais starposma ziņojuma par kohēziju", COM(2006) 281, 10.lpp.

5 "Trešais ziņojums par ekonomisko un sociālo kohēziju: Jauna partnerība kohēzijai, konverģencei, konkurētspējai un sadarbībai" (2004.g. februāris), 8. lpp.

6 Sk. iepriekšējo atsauci 9.lpp.

4.4 Struktūrfondu reālo ietekmi var uzskatīt par relatīvu, minētos panākumus attiecinot uz konjunktūru, valsts politiku un citu Eiropas nozaru politiku u.tml. Tomēr pieņemumu, ka struktūrpolitika sniedz patiesu pievienoto vērtību kohēzijai un konverģencei, apstiprina šādi fakti:

- *"Katrs euro, ko ES līmenī iztērē kohēzijas politikas ietvaros, rada papildu izdevumus, kas mazāk attīstītos reģionos ir vidēji 0,9 euro (pašreizējais pirmais mērķis) un 3 euro reģionos, kur notiek pārstrukturizācija (pašreizējais otrais mērķis)"*⁷.
- Kas attiecas uz struktūrfondu kopumā *"empīriskie rādītāji liecina, ka vidēji aptuveni ¼ daļa strukturālo izdevumu nonāk atpakaļ pārējā ES daļā, kas izpaužas kā importa apjoma pieaugums, īpaši iekārtu un tehniskā aprīkojuma importēšana. Šī "atgriezeniskā saite" ir īpaši apjomīga Grieķijā (42%) un Portugālē (35%)"*⁸.

4.5 Neraugoties uz datiem, kas liecina par dalībvalstu sociālekonomisko rādītāju pakāpenisku izlīdzināšanos, ir nepieciešams precizējums, jo reģionos šie procesi norisinās daudz lēnāk.

4.5.1 Pastāv tendence tiešās ārvalstu investīcijas neproporcionāli virzīt uz ekonomiski spēcīgiem nevis vājākiem ES reģioniem. Tiešās ārvalstu investīcijas atsevišķās valstīs koncentrētas galvenokārt lielajās pilsētās un to tuvumā, īpaši galvaspilsētās, tai pat laikā tikai ļoti neliela daļa nonāk mazāk attīstītajos reģionos⁹.

4.6 Laika posmā no 2000. gada līdz 2004. gadam kohēzijas politikas ietvaros tika apstiprināti aptuveni 3600 vērienīgi projekti. No tiem gandrīz 1600 projektos paredzēta Eiropas Investīciju bankas (EIB) līdzdalība. Lai atbalstītu kohēziju un Lisabonas – Gēteborgas stratēģiju, Banka nodrošina savu darbību piecās jomās, proti, ekonomiskā un sociālā kohēzija, i2i (iniciatīva "inovācija 2010"), Eiropas transporta tīkls, vides aizsardzība un vides kvalitātes uzlabošana, un atbalsts MVU. Īpaši efektīvi ir liela mēroga projekti, kas saistīti ar ievērojamu risku (apjomīgas infrastruktūras, pētniecība un izstrāde u.c.). Ar EIB inovatīvo programmu finansēšanas mehānismu palīdzību tiek panākts sviras efekts, sasniedzot no 1:3 līdz 1:6.

4.7 Jāatzīmē ne mazāk svarīga patiesība, ka struktūrpolitika neaprobežojas tikai ar atbalstu ES reģioniem/dalībvalstīm to attīstības potenciāla izpētē, veicot investīcijas cilvēku kapitālā un tehnoloģijās, la0 novērstu nozīmīgas ekonomiskās integrācijas rezultātā radītās blakus parādības (vienotas procentu likmes un valūtas kurss, liberalizācija, pastiprināta konkurence, u.c. un tiem sekojošie pārstrukturēšanās un atlaišanas no darba gadījumi), bet vienlaikus ir arī atbalsts iekšējā tirgus darbībām, nodrošinot tirdzniecības plūsmas un darbavietu izveidi ar

7 "Kopienas stratēģiskās pamatnostādnes 2007-2013. g.", COM(2005) 299, 8.lpp.

8 "Trešais ziņojums par ekonomisko un sociālo kohēziju: Jauna partnerība kohēzijai, konverģencei, konkurētspējai un sadarbībai" (2004.g. februāris), 9. lpp.

9 "Trešais ziņojums par ekonomisko un sociālo kohēziju: Jauna partnerība kohēzijai, konverģencei, konkurētspējai un sadarbībai" (2004.g. februāris), 14. lpp.

struktūrfondu izstrādātas koncepcijas un projektu palīdzību, kurus bez ES atbalsta visdrīzāk nebūtu iespējams īstenot.

4.8 Papildus minētajiem apsvērumiem par struktūrpolitiku finansiālajiem aspektiem noteikti jāatzīmē vēl divi kohēzijas politikas pozitīvas iedarbības piemēri:

- *Izveidota finanšu struktūru septiņu gadu laikposmam, tādējādi nodrošinot stabilitāti un iespēju veikt plānošanu;*
- *No struktūrfondu projektu īstenošanas izrietošās partnerattiecības (lai gan tām nepieciešama tālāka izstrāde)¹⁰;*
- *vietējo pašpārvaldes iestāžu disciplīnas veicināšana saistībā ar to dalību ES daļēji finansētajos projektos;*
- *ES atpazīstamības veicināšana iedzīvotāju vidū ar īstenoto projektu palīdzību (pat, ja valdības ne vienmēr ievēro spēles noteikumus, "aizmirstot" norādīt īstenoto projektu (vismaz to daļas) Eiropas izcelsmi.*

5. Vai nepiemērots modelis Eiropai, kas turpina paplašināties?

5.1 Eiropas projekts pēdējā pusgadsimta laikā ir ticis tikai nedaudz izmainīts, tādējādi 1957.gada Eiropai un mūsdienu Eiropai ir maz kopīga.

5.2 Eiropas projekts — tajā iesaistīto pušu bieži vien neatbalstīts un nepienācīgi novērtēts — 50 gadu laikā vairāk nekā 20 dalībvalstīs radījis tik lielu interesi, ka tās vēlējušās piedalīties tā īstenošanā. Pievienošanās procesa rezultātā ES ģeogrāfiskā platība palielinājusies vairāk nekā trīs reizes, savukārt iedzīvotāju skaits divkārojies. Tās sākotnējais viendabīgums (sociālekonomiskās attīstības līmenis un teritoriālā platība) ir mazinājies, tās sociālās, ekonomiskās un teritoriālās kohēzijas īstenošana ir apgrūtināta sakarā ar ekonomiski vājāk attīstītu valstu pievienošanos ES.

¹⁰

EESK atzinums par tematu "Pilsoniskās sabiedrības organizāciju loma un kohēzijas politika", OV C 309, 16.12.2006, 126. lpp. un EESK atzinums par tematu "Stratēģiskās pamatnostādnes kohēzijas politikas jomā (2007-2013)", OV C 185, 08.08.2006, 52. lpp.

	Pievienošanās gads	Eiropas teritorijas platība		Jauno dalībvalstu iedzīvotāju vidējais blīvums	Atšķirības IKP rādītājos uz vienu iedzīvotāju, kas izteikti ar pirktspējas paritāti starp esošajām un jaunajām dalībvalstīm (%)	Ja vidējais IKP uz vienu iedzīvotāju, kas izteikts ar pirktspējas paritāti = 100 pirms paplašināšanas, tad jauno valstu pievienošanās rezultātā radītās izmaiņas (%)
		km2	Iepriekšējo paplašināšanās radītās izmaiņas (%)			
UE-6	1957	1.284	–	241,3	–	–
UE-9	1973	1.641	-27,7	143,7	-17,2	-5,72
UE-10	1980	1.773	-8,0	84,0	-25,0	-2,50
UE-12	1986	2.371	-33,7	99,5	-37,4	-6,23
UE-15	1995	3.243	-36,8	53,8	2,5	0,50
UE-25	2004	4.297	-32,5	204,8	-49,2	-19,68
UE-27	2007	4.646	-8,1	80,5	-65,5	-4,85
UE-29	???	5.486	-18,1	87,0		???, (atkarīgs no uzņemšanas datuma)

N.B. ES-29 = ES-27 + Turcija + Horvātija

Avoti:

- Ekonomikas dati: Ameco (IKP uz vienu iedzīvotāju, kas izteikts ar pirktspējas paritāti)
- Ģeogrāfiskie un demogrāfiskie dati: United Nations World Population Prospects, 2004. gads.
- Pašu aprēķini

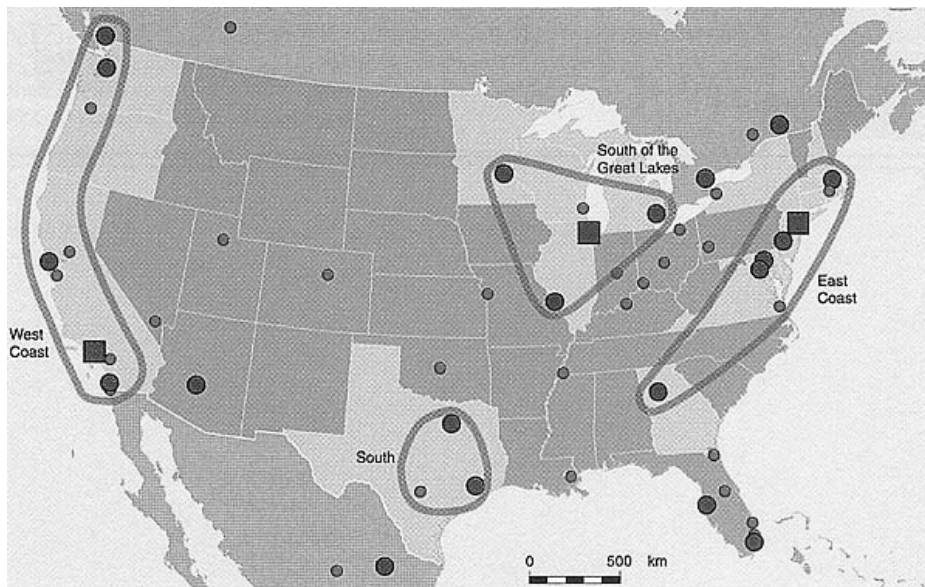
5.3 Atsevišķu faktoru dēļ un pateicoties "vēsturiskajam mantojumam", iezīmējās ekonomiskās izaugsmes piecstūris, kurā ietilpa Londona, Hamburga, Minhene, Milāna un Parīze, tādējādi radot ekonomikas centru, kurā koncentrēti 20 % no ES-15 dalībvalstu teritorijas, 40 % no kopējā iedzīvotāju skaita, un kas rada 50 % ienākuma. Šis "balsts" īstenoja 7/10 Eiropas lēmējvaras, un 85 % šo pilsētu ir nodrošināti veiksmīgi starppilsētu transporta savienojumi.¹¹ Šo teritoriju dēvē par "pentagonu".

11

G. Baudelle, B. Castagnède "Eiropas policentrismis" 2002. g. 160-161. lpp.

Europe le polygone

ASV: 4 ekonomiskās integrācijas zonas

Kartes no izdevuma "Eiropas Telpiskā plānošana", *Andreas Faludi redakcijā*, 2002, pieejamas internetā http://www.planum.net/showspace/bookreview-esp_images.htm

- 5.4 Eiropas Savienībai 2004. gadā pievienojušos valstu ekonomiskā ietekme nepārsniedz 5% no ES kopējā līmeņa, toties ES teritorijas platība ir palielinājusies par 33%. Šajos jaunajos apstākļos "pentagons" nespēs "glābt" attālākos reģionus. *"Saimnieciskās darbības koncentrēšana relatīvi spēcīgos reģionos īstermiņā var sekmēt ES ekonomikas produktivitāti. Tomēr ilgtermiņā tas var mazināt vājāko reģionu ražošanas potenciālu un arī iespēju izmantot salīdzinošās priekšrocības. Pārāk liela uzņēmumu un iedzīvotāju koncentrēšana atsevišķos reģionos ir pretrunā ar ilgtspējīgas attīstības mērķi. Šāda koncentrācija minētajos reģionos*

var radīt iespējamu pieplūdumu, pārapsdzīvotību un būtisku kaitējumu videi, savukārt citos reģionos— izraisīt to pagrimumu un iedzīvotāju skaita samazināšanos¹²". (sk. arī 4.5) Līdzīgi kā ASV, kur tika izveidoti vairāki centrāli apgabali, šodien būtu jāsekmē līdzīgu centralizētu, ES teritorijā vienmērīgi izvietotu apgabalu izveidi, ko eksperti sauc par "policentrismu".

- 5.5 Turklāt tehnoloģiskā progresa, globalizācijas un mobilitātes rezultātā Eiropā rodas arvien vairāk pilsētreģionu un aglomerāciju, kas neietilpst tradicionālajā "pentagonā", taču ir tam pielīdzināmi, piemēram, Kopenhāgenas-Malmes reģions, Dublina, Madride, Vīne-Bratislava, Katovice un citi. Minētās pārmaiņas Eiropā rada jaunus mērķus, uzdevumus un izaicinājumus reģioniem. Cerams, ka šie mērķi un uzdevumi labvēlīgi ietekmēs ES viedokļus un politiku¹³.
- 5.6 Tā kā teritorijas plānošana neietilpst ES kompetencē un tiek ievērots subsidiaritātes princips, nevar noliegt, ka Eiropas teritorijas pārvaldība ir kopīgi risināms jautājums. Vadoties pēc šī principa, 15 dalībvalstis kopīgi ar Komisiju izstrādāja Eiropas Telpiskās attīstības perspektīvu (ETAP), ko Eiropadome pieņēma 1999. gada 11. maijā Potsdamā un ko tajā pašā gadā Tamperē papildināja ar 12 pasākumu programmu¹⁴.
- 5.7 Saskaņā ar 159. pantu ETAP mērķis ir uzlabot to Kopienas politiku koordināciju, kurām ir būtiska ietekme uz teritoriju, piemēram, reģionālā politika vai atsevišķas nozaru politikas (lauksaimniecība, transports u.c.).
- 5.8 Šā atzinuma mērķis nav noteikt tos apgabalus, kur būtu jāuzlabo saikne starp pilsētām, centru un perifēriju u.tml. Tomēr tieši Komitejas uzdevums ir norādīt uz šīs problēmas risināšanas nozīmīgumu, pretējā gadījumā Eiropai draud ekonomiskā stagnācija un teritoriālā šķelšanās.

6. Panākumu atslēga: modernas infrastruktūras visā ES teritorijā¹⁵.

- 6.1 Saprotams, ka šāda policentrisca Eiropas telpas organizācija (lielu reģionālu centru izveide, kas sekmētu apkārtējo apgabalu attīstību, sakaru starp lauku un pilsētu teritorijām uzlabošana), kas nodrošinātu atjaunotu un stiprāku kohēziju, būs iespējama tikai tad, ja tiks veikti infrastruktūras, proti, transporta, energoapgādes, telekomunikāciju u.c. uzlabojumi.

¹² DATAR, "Kopienas telpas attīstības shēma", 2002.g.

¹³ Skat. arī EESK atzinumu par tematu "Aglomerāciju sociāli-ekonomiskā ietekme", 2004. gada jūlijs, OV C 302, 07.12.2004., 20.lpp.

¹⁴ Jāatzīmē, ka vairāki, un ne mazums šo pasākumu, piemēram, teritoriālās ietekmes pētījumi nav īstenoti un vēl citi, kā piemēram atbalsts pārrobežu, starpvalstu un reģionālajai sadarbībai, nav pietiekami sekmēti (*Interreg* ir pārskatīts un samazināts, kad tika panākta vienošanās par finanšu plānu). Labi, ka daži pasākumi, piemēram, Eiropas Telpiskās plānošanas novērošanas tīkla (ESPO) ir īstenoti, lai arī tie joprojām nav pienācīgi novērtēti.

¹⁵ Ērtības labad turpmāk tekstā pēc nepieciešamības uzskatīsim Kohēzijas fondu par struktūrfondu daļu, lai gan tehniski tas nav pareizi.

- 6.2 Kavēšanās Esenē (1994.g.) noteikto 14 prioritāro projektu īstenošanā, īpaši attiecībā uz pārrobežu posmiem, un finanšu plānā 2007-2013.g.¹⁶ paredzētais krasais Eiropas transporta tīkliem paredzētā finansējuma samazinājums ir slikts priekšnosacījums ES ilgtspējīgas attīstības, tostarp teritoriālās kohēzijas, nodrošināšanai.
- 6.3 Turklāt vairs nevar būt šaubu par struktūrfondu efektivitāti kohēzijas valstu un mazāk attīstītu reģionu infrastruktūru uzlabošanā un sakaru ar pārējiem reģioniem nodrošināšanā, kas ļautu pilnībā izmantot iekšējā tirgus piedāvātās iespējas.
- 6.3.1 Automaģistrāļu tīkla blīvums četrās kohēzijas valstīs ir palielinājies no 1991. gada līmeņa, kas bija par 20% mazāks nekā ES 15 dalībvalstīs, 2001. gadā sasniedzot līmeni, kas par 10% pārsniedz ES vidējo. Zināma attīstība (tomēr neliela) ir vērojama 1. mērķa reģionos.
- 6.3.2 ES pēdējo desmit gadu laikā notikusi zināma dzelzceļu tīkla modernizācija, tomēr dzelzceļa līniju elektrifikācijas līmenis un pāreja uz divvirzienu kustības dzelzceļa līnijām norisinājusies vienlīdz lēni gan ES mazāk attīstītajos reģionos, gan arī citos reģionos, tāpēc arī atšķirības joprojām ir būtiskas.
- 6.4 No otras puses, lai stiprinātu Eiropu sakarā ar 2004. gadā īstenoto un 2007. gadā plānoto paplašināšanos, izšķiroša nozīme būs pietiekama finansējuma piešķiršanai infrastruktūrām jauno un veco dalībvalstu sakaru nodrošināšanai šādu četru iemeslu dēļ:
- neraugoties uz to, ka EIB, Pasaules banka un ERAB (Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka) no 1990. gada līdz 2001. gadam ir piešķīrusi aizdevumus 21 miljardu *euro* apmērā infrastruktūru uzlabošanai atbilstoši 15 ES dalībvalstu standartiem, joprojām nepieciešami apjomīgi ieguldījumi komunikāciju infrastruktūrās (ceļi un dzelzceļi). Nepieciešamie līdzekļi tiek lēsti 90 miljardu *euro* apmērā (saskaņā ar 1999.g. izcenojumiem)¹⁷;
 - ekonomikas izaugsmes temps jaunajās dalībvalstīs ir straujāks nekā vairumā veco dalībvalstu un, ņemot vērā arvien pieaugošajām tirdzniecības apjomu, šo valstu attīstība stimulē veco dalībvalstu ekonomikas, kuras ir vairāk stagnējošas.
 - savukārt jaunajām dalībvalstīm tas nodrošinās labāku iekšējā tirgus pieejamību.
 - "*Vismazāk attīstītos reģionos un valstīs [īpaši jaunajās dalībvalstīs], ilgtermiņā ienesīgāka var izrādīties starpvalstu un starpreģionu transporta līniju izbūve, jo tā var veicināt uzņēmējdarbības konkurētspējas pieaugumu un atvieglināt darbaspēka mobilitāti*"¹⁸.

¹⁶ Komisijas ierosinātie 20 miljardi *euro* saruka līdz nedaudz vairāk par 8 miljardiem, lai arī līdz 2020. gadam pabeidzamo 30 Eiropas nozīmes prioritāro transporta projektu īstenošanas kopējās izmaksas 2004. gadā tika lēstas 225 miljardu *euro* apmērā

¹⁷ L'investissement requis pour mener à bien les RTE-T représentera, dans les années à venir, environ 1,5% du PIB prévu de la région. Les niveaux actuels d'investissement, de 2 à 3 milliards d'EUR par an, devront être portés à quelque 10 milliards d'EUR d'ici 2005-2010 pour répondre à la pression de la demande et fournir dans la Communauté des services correspondant à la croissance économique. À plus long terme, la Commission a estimé à 258 milliards d'EUR le montant nécessaire pour amener les réseaux de transport à un niveau de qualité acceptable. (BEI, "Le développement des RTE perspectives", 2001).

¹⁸ "Kohēzijas politika izaugsmes un darbavietu atbalsta jomā: Kopienas stratēģijas pamatnostādnes 2007. – 2013. gadam", COM(2005) 299, 15.lpp.

- 6.5 Infrastruktūru pārstrukturēšana un uzlabošana ir īpaši svarīgs uzdevums jaunajām dalībvalstīm, ņemot vērā, ka *COMECON* pastāvēšanas laikā svarīgākās šīs organizācijas infrastruktūras tika koncentrētas Maskavas virzienā, laikā no 1993. gada līdz 2003. gadam tirdzniecības apjomi ar ES 15 dalībvalstīm ir trīskāršojušies, šo valstu tirdzniecības darījumi lielākoties tiek īstenoti ar 15 dalībvalstīm un arī infrastruktūru līmenis ir zemāks par 15 ES dalībvalstu standartiem.
- 6.6 Saistībā ar enerģētiku¹⁹ neapšaubāmi ir jāpievēršas "nepietiekamajiem ieguldījumiem attiecībā uz pieaugušo pārvades pieprasījumu un attālumiem. Elektroenerģijas un gāzes tīklu savstarpējās savienojamības iespējas ir palielinājušās visā Eiropā, tomēr ir nozīmīgi strukturāli trūkumi starp dalībvalstīm". Šajā sakarā Eiropas elektroenerģijas tirgu novērošanas centrs, ko izveidos 2007. gadā, varētu sniegt lietderīgas norādes.
- 6.6.1 Attiecībā uz elektroenerģiju "jaudas pārpalikuma posms beidzas, un, lai apmierinātu pieaugušo elektroenerģijas pieprasījumu un nomainītu novecojušas rūpnīcas, līdz 2030. gadam ir nepieciešamas investīcijas 600-750GW elektroenerģijas ieguves jaudas nodrošināšanai. Investīciju nepieciešamību elektroenerģijas ražošanas papildu jaudas, jo īpaši maksimālās slodzes laikā, nodrošināšanai daļēji varētu novērst, izveidojot pilnībā savstarpēji savienotus tīklus".
- 6.7 Infrastruktūras modernizēšana kopumā rada problēmu saistībā ar vides ilgtspējību. EESK atkārtoti uzsver savu viedokli par to, ka ilgtspējīgas attīstības visaptveroši kritēriji būtu jāiekļauj novērtējumos par tiesībām pretendēt uz struktūrfondu līdzekļiem, kā arī *ex-post* novērtējumos. Komiteja atkārtoti uzsver arī savu atbalstu²⁰ mērķim izveidot ilgtspējīgas kopienas (Bristoles vienošanās²¹).
- 6.8 Ieguldījumus infrastruktūrā apgrūtina budžeta ierobežojumi, kas noteikti Stabilitātes un izaugsmes paktā, kā arī EMS pastāvīgi pieprasītais finansējums. Minēto ieguldījumu lielāko daļu sniedz valstis, mazāko daļu nodrošina struktūrfondi un Eiropas Investīciju banka.
- 6.9 Tā kā 78% Eiropas iedzīvotāju šobrīd dzīvo pilsētās, svarīgi ir neatstāt novārtā lauku apvidu īpašās vajadzības un nodrošināt minēto apvidu neatpalikšanu.
- 6.10 ES cenšas atbalstīt šādus apgabalus ar *ad hoc* programmu starpniecību. Laika posmā no 2000. līdz 2006. gadam ES ir piešķīrusi lauku attīstībai vairāk nekā 60 miljardu EUR.

19 EESK atzinums par tematu "Elektroapgāde ES: optimālas dažādu enerģijas veidu apvienošanas stratēģija" (izpētes atzinums) (TEN/227) OV C.

20 EESK atzinums par tematu "Pilsētvides attīstības tematiskā stratēģija" (NAT/308), OV C ...

21 Bristoles vienošanās, 2005. gada decembris.
(http://www.communities.gov.uk/pub/523/PolicyPapersUKPresidencyEUMinisterialInformalOnSustainableCommunities_id1162523.pdf). Bristoles vienošanās paredz ilgtspējīgas kopienas astoņas īpatnības: 1) aktīva, iekļaujoša un droša, 2) ar labu vadību, 3) ar labiem sakariem, 4) saņem atbilstošus pakalpojumus, 5) jutīga attiecībā uz vidi, 6) pieaug tās labklājība, 7) atbilstoši plānota un izveidota, 8) taisnīga attiecībā uz ikvienu tās locekli.

Revīzijas palāta²² tomēr ir paziņojusi, ka minēto līdzekļu izmantojums ne tuvu nav ideāls. Palāta ir uzsvērusi, ka programmās nav pietiekami ņemtas vērā atbalstāmā ģeogrāfiskā apgabala īpatnības. Revīzijas palāta atzīmēja arī trūkumus attiecībā uz projektu atlasīšanu un to mērķu noteikšanu, kā arī šādu projektu rezultātu nepietiekamu novērtējumu.

7. Lauku apgabalu un pilsētu saiknes stiprināšana.

7.1 Attālos apgabalos jo īpaši aktuāla ir sabiedrības novecošanas problēma, jo minēto apgabalu nošķirtība no uzņēmējdarbības centriem liek jauniešiem un kvalificētiem darbiniekiem doties uz pilsētām. Šāda masveida izceļošana no lauku apgabaliem var paātrināt minēto apgabalu panīkumu. Bez tam lielajās pilsētās, kurās ir koncentrēti visi resursi, ir īpašas grūtības un gan iekšējās atšķirības, gan atšķirības starp rajoniem un/vai sociālajām grupām. "Gandrīz visās pilsētās, kur bezdarba līmenis ir 10% vai augstāks, ir atsevišķi rajoni, kuros bezdarba līmenis ir vismaz divreiz augstāks par vidējo līmeni attiecīgajā pilsētā"²³. Komisija pareizi norāda četrus pamatjautājumus, kam pievēršama uzmanība: transports, tā pieejamība un mobilitāte; pakalpojumu un dažādu ērtību pieejamība; dabiskā un materiālā vide; kultūra²⁴.

7.2 EESK vēlētos uzsvērt arī vispārējās nozīmes pakalpojumu un jo īpaši vispārējās nozīmes sociālo pakalpojumu būtisko nozīmi ekonomiskās, sociālās, teritoriālās un paaudžu kohēzijas nodrošināšanā. Komiteja atkārtoti izvirza prasību papildus nozaru direktīvām²⁵ pieņemt pamatdirektīvu par minēto pakalpojumu organizāciju.

8. Nepieciešamība projektu īstenošanā iesaistīt pilsonisko sabiedrību.

8.1 Komisija atzīst nepieciešamību struktūrpolicies īstenošanā iesaistīt sociālo un nodarbinātības aprindu pārstāvjus, norādot, ka tam ir izšķiroša nozīme minētās politikas īstenošanā vietējā līmenī, tomēr EESK ar nožēlu atzīmē, ka Komisija nav iesniegusi nekādus priekšlikumus par to, kādā dalībvalstīm saistošā veidā organizēt šo aprindu iesaistīšanu.

8.2 Komiteja aicina izstrādāt pamatnostādnes par konsultācijām attiecībā iz dalībvalstu stratēģiskajiem un plānošanas dokumentiem.

22 Skatīt paziņojumu preseī ECA/06/20.

23 COM(2006) 385 galīgā redakcija, 11. lpp.

24 Eiropas Komisija "Kohēzijas politika un pilsētas — pilsētu ieguldījums izaugsmē un darbavietu radīšanā reģionos", COM(2006) 385 galīgā redakcija.

25 Saktīt EESK atzinumu par tematu "Pakalpojumi iekšējā tirgū", OV C 221, 08.09.2005, 113. lpp., atzinumu par tematu "Vispārējās nozīmes pakalpojumu turpmākā attīstība", OV C 309, 16.12.2006, 135. lpp., un precīzāk atzinumā par tematu "Vispārējās nozīmes sociālajiem pakalpojumiem ES".

- 8.3 Komiteja uzskata, ka nepieciešams, lai dalībvalstis sniegtu paskaidrojumu par to, kā tās organizē atsauksmju par partnerības principa ieviešanu saņemšanu saistībā ar pārraudzības komiteju darbu.
- 8.4 Komiteja ir pārliecināta, ka dalībvalstīm un reģionālajām pašvaldībām būtu labāk jāizmanto pilsoniskās sabiedrības organizāciju potenciāls, iesaistot tās veicināšanas plānu izstrādē. Jāatbalsta arī iniciatīvas iedzīvotājiem tuvā līmenī, šim mērķim piešķirot atbilstošus finanšu līdzekļus no struktūrfondu popularizēšanai paredzētajiem resursiem.
- 8.5 Pārrobežu un starpreģionu programmu gadījumā būtu lietderīgi sekmēt kopējas apspriešanās un sociāli profesionālu partnerību veidošanu, kas arī īstenotas pārrobežu un starpreģionu līmenī.

9. Inovatīvs nākotnes finansējums.

- 9.1 Ņemot vērā problēmas, ar kurām sastopas paplašinātā Eiropa ar arvien attālinātākām robežām un mainīgākiem reģionu rādītājiem, no vienas puses, un acīmredzami un neattaisnojami niecīgos budžeta līdzekļus un pieaugošo globalizācijas ietekmi no otras puses, vajadzēs radīt iedarbīgākus un modernākus mehānismus ekonomiskā un sociālā modeļa finansēšanai, un eiropiešu (uzņēmēju, darba ņēmēju, bezdarbnieku u.c.) uzticības vairošanai, ļaujot Eiropai pašai lemt savu likteni. Nesen uzsāktās iniciatīvas JASPERS, JESSICA un JEREMIE uzskatāmas par soli tālāk vēlamajā virzienā.
- 9.2 Pašreiz struktūrfondi galvenokārt aprobežojas ar subsīdiju piešķiršanu. Vienā no iepriekšējiem atzinumiem²⁶ Komiteja ierosināja pārskatīt struktūrfondu līdzekļu sadales sistēmu, lai Eiropas Investīciju fonda un EIB piesaistes ceļā palielinātu finansējuma efektivitāti. Atzinumā tika ierosināts subsīdijas pārvērst finanšu instrumentos, lai radītu sviras efektu, proti, viens *euro*, kas ieguldīts riska kapitāla aizdevuma garantijā, varētu finansēt, piemēram, viena MVU investīcijas 5 līdz 10 *euro* apmērā. Šai sistēmai ir trīskāršas priekšrocības:
- tiktu veicināta investīciju, kuras tradicionālie finanšu partneri uzskata par riskantām, finansējuma sadale starp privāto un publisko sektoru;
 - saņēmējiem tiktu uzlikta lielāka atbildība nekā neatmaksājamo subsīdiju gadījumā;
 - saņēmēju skaits palielinās, neskatoties uz to, ka budžets ir ierobežots.
- 9.3 Tāpat būtu lietderīgi apsvērt iespēju izmantot ES nelielā budžeta pārpalikumu, nevis to atmaksāt dalībvalstīm. Šie līdzekļi procentuāli veido ļoti nelielu daļu gada budžeta. Tādējādi Lisabonas stratēģijas termiņa pirmajā pusē kopējiem projektiem varētu novirzīt papildu 45 miljardus *euro*.

26

EESK: "Kohēzijas politikas stratēģiskās pamatnostādnes (2007-2013)", OV C 185, 8.08.2006.

ES budžeta pārpalikums (miljonos <i>euro</i>)	
2000	11.613
2001	15.003
2002	7.413
2003	5.470
2004	2.737
2005	2.410
Kopā 2000. – 2005. g.	44.646

Piezīme: pārpalikums sastāv no neizlietotiem budžeta līdzekļiem (tostarp īpašām rezervēm) un papildu ieņēmumiem.
Avots: Eiropas Komisija, IP/06/494

- 9.3.1 No iepriekšminētā var secināt, ka iztrūkstošo posmu, kas uzskatāmi par Eiropas transporta tīkla Ahileja papēžiem, pabeigšanu varētu panākt arī izmantojot daļu no minētajiem līdzekļiem, tādējādi nodrošinot starpvalstu sakarus, novēršot šķēršļus un veicinot Eiropas integrāciju.
- 9.3.2 Otru finansējuma daļu varētu rast, palielinot Eiropas Globalizācijas pielāgošanās (EGF) fonda finansējumu. Šis instruments, kuram nav sava budžeta, paredzēts atbalsta sniegšanai tiem darba ņēmējiem, kuri globalizācijas dēļ zaudējuši darbu, kā arī struktūrfondu pasākumu papildināšanai. Atšķirībā no citiem instrumentiem, kuriem raksturīgs ilgs projektu izstrādes laiks (visbiežāk tie ir ilgtermiņa projekti), EGF ir īstermiņa instruments. Lai arī Padome to apstiprināja, tomēr Komisijas sākotnēji ierosināto budžeta līdzekļu apjomu samazināja uz pusi (EGF budžets ir 500 miljoni *euro*). Ņemot vērā šos apstākļus, ir grūti ticēt šā instrumenta, kuru daudzi dēvē par "mārketinga instrumentu", efektivitātei. Būtu jāpārskata arī Fonda kritēriji, lai samazinātu to darbu zaudējušo darbinieku skaitu, kuriem piemērojams Fonda finansējums (Fonda veidotāji aprēķinu veikšanai izmantojuši ASV 1962. gada *Tirdzniecības pielāgošanas atbalsta programmu*, neņemot vērā to, ka pretēji ASV ekonomikai, ko raksturo dominējošs lielo uzņēmumu pārsvars, ES ekonomikas pamatā ir MVU)²⁷.

²⁷

Tādējādi, 100 vislielākie uzņēmumi ASV rada 74 % no IKP salīdzinājumā tikai ar 34 % Eiropā. Tautsaimniecībā, neskaitot finanšu sektoru, MVU (mazāk par 250 darbiniekiem) pārstāv 99,8% no uzņēmumiem (tostarp 91,5% ir mikrouzņēmumi ar mazāk par 9 darbiniekiem!) un veido 67,1% no kopējā nodarbinātības līmeņa.

9.3.3 Pārskatīšanas nozīme ir vēl jo lielāka, ja ņem vērā, ka Eiropas telpas tālākas integrācijas rezultātā var pastiprināties reģionu konkurence, un līdz ar to pārstrukturēšanas procesa izraisītā darba vietu samazināšana vienkāršam iedzīvotājam radītu iespaidu, ka Eiropa ir nodarbinātības pretiniece.

Briselē, 2006. gada 7. decembrī.

Ekonomikas un monetārās savienības,
ekonomiskās un sociālās kohēzijas specializētās
nodaļas priekšsēdētājs

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
ģenerālsekretārs

Georges DASSIS

Patrick VENTURINI